

# OBSAH

|                                                                                       |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Předmluva                                                                             | 9         |
| Úvod                                                                                  | 10        |
| <b>Kapitola 1 – Nejnovější trendy ve vzdělávání a terapii s využitím IKT</b>          | <b>12</b> |
| 1 Nejnovější trendy ve vzdělávání a terapii s využitím IKT                            | 14        |
| 1.1 Digitální transformace vzdělávání – od technického vybavení k pedagogické proměně | 15        |
| 1.2 Umělá inteligence a adaptivní vzdělávací systémy                                  | 16        |
| 1.3 Virtuální realita a rozšířená realita v terapii a vzdělávání                      | 17        |
| 1.4 Etické otázky digitální transformace vzdělávání a terapie                         | 18        |
| 1.5 Teleterapie a digitální péče o duševní zdraví                                     | 19        |
| Shrnutí kapitoly                                                                      | 21        |
| Domácí úkoly                                                                          | 23        |
| Doporučená literatura                                                                 | 24        |
| <b>Kapitola 2 – Význam a role IKT ve vzdělávání</b>                                   | <b>25</b> |
| 2 Význam a role IKT ve vzdělávání                                                     | 27        |
| 2.1 Definice a vymezení pojmu IKT ve vzdělávání                                       | 29        |
| 2.2 Přínosy IKT pro vzdělávací proces                                                 | 30        |
| 2.3 Etické otázky využití IKT ve vzdělávání                                           | 31        |
| Shrnutí kapitoly                                                                      | 33        |
| Domácí úkoly                                                                          | 35        |
| Doporučená literatura                                                                 | 36        |
| <b>Kapitola 3 – Model SAMR</b>                                                        | <b>37</b> |
| 3 Model SAMR                                                                          | 39        |
| 3.1 Úrovně modelu SAMR, popis a příklady                                              | 40        |
| 3.2 Praktická aplikace modelu SAMR a jeho kritika                                     | 42        |
| 3.3 SAMR, etická dimenze a speciální pedagogika                                       | 43        |
| Shrnutí kapitoly                                                                      | 45        |
| Domácí úkoly                                                                          | 47        |
| Doporučená literatura                                                                 | 48        |

|                                                                             |           |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Kapitola 4 – Nástroje IKT ve vzdělávání a terapii</b>                    | <b>49</b> |
| 4 Nástroje IKT ve vzdělávání a terapii                                      | 51        |
| 4.1 Hardwarové nástroje v pedagogickém a terapeutickém kontextu             | 52        |
| 4.2 Softwarové nástroje a vzdělávací platformy                              | 53        |
| 4.3 Etické aspekty výběru a používání nástrojů IKT                          | 54        |
| 4.4 Kritéria pro etický výběr IKT nástrojů: systematický přístup            | 55        |
| Shrnutí kapitoly                                                            | 58        |
| Domácí úkoly                                                                | 60        |
| Doporučená literatura                                                       | 61        |
| <b>Kapitola 5 – Model BYOD</b>                                              | <b>62</b> |
| 5 Model BYOD                                                                | 64        |
| 5.1 Definice, vznik a typologizace modelu BYOD                              | 65        |
| 5.2 Přínosy a rizika modelu BYOD                                            | 65        |
| 5.3 Etické a právní aspekty implementace BYOD                               | 67        |
| 5.4 BYOD a digitální wellbeing, napětí mezi přístupem a zdravým využíváním  | 67        |
| Shrnutí kapitoly                                                            | 70        |
| Domácí úkoly                                                                | 72        |
| Doporučená literatura                                                       | 73        |
| <b>Kapitola 6 – Metodika výuky s využitím IKT</b>                           | <b>74</b> |
| 6 Metodika výuky s využitím IKT                                             | 76        |
| 6.1 Přehled pedagogických přístupů podporovaných IKT                        | 77        |
| 6.2 Obrácená třída a smíšená výuka                                          | 78        |
| 6.3 Pedagogická etika v digitálním vzdělávacím prostředí                    | 79        |
| Shrnutí kapitoly                                                            | 82        |
| Domácí úkoly                                                                | 84        |
| Doporučená literatura                                                       | 85        |
| <b>Kapitola 7 – Role IKT pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami</b> | <b>86</b> |
| 7 Role IKT pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)             | 88        |
| 7.1 Asistivní technologie jako klíčový nástroj inkluze                      | 89        |
| 7.2 IKT pro žáky s poruchou autistického spektra a ADHD                     | 90        |
| 7.3 Etické otázky asistivních technologií                                   | 92        |
| Shrnutí kapitoly                                                            | 94        |

|                                                                                          |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Domácí úkoly                                                                             | 96         |
| Doporučená literatura                                                                    | 97         |
| <b>Kapitola 8 – Oblasti vlivu IKT na žáky se SVP</b>                                     | <b>98</b>  |
| 8 Oblasti vlivu IKT na žáky se SVP                                                       | 100        |
| 8.1 Kognitivní a akademická oblast                                                       | 101        |
| 8.2 Emoční, motivační a sociální oblast                                                  | 102        |
| 8.3 Oblast funkční autonomie a každodenního sebeřízení                                   | 103        |
| Shrnutí kapitoly                                                                         | 105        |
| Domácí úkoly                                                                             | 107        |
| Doporučená literatura                                                                    | 108        |
| <b>Kapitola 9 – Postoje žáků se SVP k IKT</b>                                            | <b>109</b> |
| 9 Postoje žáků se SVP k IKT                                                              | 111        |
| 9.1 Faktory ovlivňující postoje žáků se SVP k IKT                                        | 112        |
| 9.2 Výzkumné poznatky o postojích a doporučení<br>pro pedagogickou praxi                 | 113        |
| 9.3 Participativní přístupy ve výzkumu a praxi – zapojení žáků<br>do rozhodování o AT    | 114        |
| Shrnutí kapitoly                                                                         | 116        |
| Domácí úkoly                                                                             | 118        |
| Doporučená literatura                                                                    | 119        |
| <b>Kapitola 10 – Příklady aplikací počítačových zařízení<br/>ve vzdělávání a terapii</b> | <b>120</b> |
| 10 Příklady aplikací počítačových zařízení ve vzdělávání a terapii                       | 122        |
| 10.1 Aplikace pro komunikaci a rozvoj jazyka                                             | 123        |
| 10.2 Aplikace pro rozvoj exekutivních funkcí, seberegulace<br>a terapeutické intervence  | 124        |
| 10.3 Vzdělávací hry, gamifikace a VR ve speciálním vzdělávání<br>a terapii               | 125        |
| 10.4 Kritéria hodnocení kvality vzdělávacích a terapeutických<br>aplikací                | 125        |
| Shrnutí kapitoly                                                                         | 128        |
| Domácí úkoly                                                                             | 130        |
| Doporučená literatura                                                                    | 131        |

|                                                                                                   |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Kapitola 11 – Kód IKT a digitální gramotnost</b>                                               | <b>132</b> |
| 11 Kód IKT a digitální gramotnost                                                                 | 134        |
| 11.1 Pojem digitální gramotnosti – DigComp a národní rámce                                        | 135        |
| 11.2 Výuka algoritmického myšlení a kódování                                                      | 136        |
| 11.3 Etické aspekty výuky digitálních kompetencí                                                  | 137        |
| 11.4 Digitální gramotnost jako podmínka demokratického občanství                                  | 138        |
| Shrnutí kapitoly                                                                                  | 140        |
| Domácí úkoly                                                                                      | 142        |
| Doporučená literatura                                                                             | 143        |
| <b>Kapitola 12 – Digitální bezpečnost ve školách</b>                                              | <b>144</b> |
| 12 Digitální bezpečnost ve školách                                                                | 146        |
| 12.1 Kybernetická bezpečnost jako součást školní kultury                                          | 147        |
| 12.2 Online bezpečnost žáků – kyberšikana, predátoři a závadný obsah                              | 148        |
| 12.3 Etické a právní rámce digitální bezpečnosti ve školách                                       | 149        |
| 12.4 GDPR a ochrana osobních dat žáků: praktické povinnosti škol                                  | 150        |
| Shrnutí kapitoly                                                                                  | 152        |
| Domácí úkoly                                                                                      | 154        |
| Doporučená literatura                                                                             | 155        |
| <b>Kapitola 13 – Autorská práva a licence v digitálním vzdělávání</b>                             | <b>156</b> |
| 13 Autorská práva a licence v digitálním vzdělávání                                               | 158        |
| 13.1 Základy autorského práva relevantní pro pedagogickou praxi                                   | 159        |
| 13.2 Licence Creative Commons a otevřené vzdělávací zdroje                                        | 160        |
| 13.3 Autorská práva a AI-generovaný obsah ve vzdělávání                                           | 161        |
| 13.4 Praktická doporučení pro pedagogy, jak legálně a eticky pracovat s obsahem                   | 162        |
| Shrnutí kapitoly                                                                                  | 164        |
| Domácí úkoly                                                                                      | 166        |
| Doporučená literatura                                                                             | 167        |
| <b>Kapitola 14 – Využití IKT ve výuce a terapeutických sezeních: přehled typů a brainstorming</b> | <b>168</b> |
| 14 Využití IKT ve výuce a terapeutických sezeních: přehled typů a brainstorming                   | 170        |
| 14.1 Typologizace využití IKT ve vzdělávání                                                       | 172        |

|                                                                                 |            |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 14.2 IKT v terapeutických sezeních – empiricky ověřené přístupy                 | 173        |
| 14.3 Brainstorming a tvůrčí reflexe v pedagogické a terapeutické praxi          | 174        |
| 14.4 Etická reflexe jako integrální součást plánování IKT intervencí            | 174        |
| Shrnutí kapitoly                                                                | 177        |
| Domácí úkoly                                                                    | 179        |
| Doporučená literatura                                                           | 180        |
| <b>Kapitola 15 – Nápady a zkušenosti studentů s IKT ve vzdělávání a terapii</b> | <b>181</b> |
| 15 Nápady a zkušenosti studentů s IKT ve vzdělávání a terapii                   | 183        |
| 15.1 Reflexivní přístupy ke sdílení zkušeností se studenty                      | 184        |
| 15.2 Téma pro skupinový brainstorming a praktická cvičení                       | 185        |
| 15.3 Reflektivní praxe jako základ profesního rozvoje s IKT                     | 186        |
| Shrnutí kapitoly                                                                | 188        |
| Domácí úkoly                                                                    | 190        |
| Doporučená literatura                                                           | 191        |
| <b>Kapitola 16 – IKT v práci psychologů a psychoterapeutů</b>                   | <b>192</b> |
| 16 IKT v práci psychologů a psychoterapeutů                                     | 194        |
| 16.1 Technologické nástroje v diagnostické práci psychologa                     | 196        |
| 16.2 Virtuální realita v psychoterapeutické praxi – stav poznání                | 196        |
| 16.3 Teleterapie – dostupnost, efektivita a limity                              | 197        |
| 16.4 Teorie přijímání technologií a jejich aplikace na terapeuty                | 198        |
| 16.5 Etické otázky IKT v psychologické a terapeutické práci                     | 199        |
| Shrnutí kapitoly                                                                | 203        |
| Domácí úkoly                                                                    | 205        |
| Doporučená literatura                                                           | 206        |
| Závěr                                                                           | 207        |
| Výběrová bibliografie                                                           | 209        |
| Terminologický slovník                                                          | 211        |
| Doslov                                                                          | 226        |